Perustuslakivaliokunta

Keskiviikko 4.6.2025 klo 9.00—9.35

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
jäsen Fatim Diarra vihr
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Atte Kaleva kok
jäsen Teemu Keskisarja ps (4, 5) (3 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5) (3 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Karoliina Partanen kok
jäsen Onni Rostila ps (4, 5) (3 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Elisa Gebhard sd (4, 5) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 13 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 100/2023 vp

Valiokunnan lausunto TyVL 2/2025 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 3/2025 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 4/2025 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta täydennetty mietintöluonnos A 3

Valmis
5.0

Vastalause vastalause_HE_100_2023_vp_Hoskonen_Honkonen.pdf B 3
Vastalause vastalause_HE_100_2023_vp_Ojala-Niemelä.pdf C 3

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta päätti lähettää välittömästi saamelaiskäräjille seuraavansisältöisen kirjeen:

"Eduskunnassa on käsittelyssä hallituksen esitys laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta.

Perustuslakivaliokunnan tehtävänä on perustuslain 74 §:n mukaan antaa lausuntonsa sen käsittelyyn tulevien lakiehdotusten ja muiden asioiden perustuslainmukaisuudesta sekä suhteesta kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Tätä tehtävää suorittaessaan valiokunta käytännössä muun muassa kuulee asiantuntijoita. Ratkaisun jonkin lainsäädäntöratkaisun perustuslainmukaisuudesta valiokunta tekee itsenäisesti. Perustuslakivaliokunnan valtiosääntöisessä arvioinnissa muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanoa ja valituslupaperusteita on tarkasteltu tältä kannalta. Valiokunta ehdottanee perustuslaista johtuvista syistä seuraavia muutoksia 1. lakiehdotukseen:

41 g §

Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpano

Muutoksenhakua koskevat asiat ratkaistaan muutoksenhakulautakunnassa esittelystä täysistunnossa.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja, lakimiesjäsen ja vähintään yksi asiantuntijajäsen.

41 m §

Jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan hakemiseen ja myöntämiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 110 ja 111 §:ssä säädetään. Valituslupaa koskevan päätöksen perustelemiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 112 §:n 2 momentissa säädetään. Muutoin muutoksenhaussa korkeimpaan hallinto-oikeuteen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Käsiteltäessä saamelaiskäräjistä annetun lain muutosesitystä perustuslakivaliokunta toimii myös mietintövaliokuntana. Jos valiokunta harkitsisi mietintövaliokunnan roolissa, eli tarkoituksenmukaisuusharkinnan perusteella, muutoksia lakiehdotukseen, näistä muutok-

sista käytäisiin keskusteluja saamelaiskäräjien kanssa. Tällaisia muutoksia ei ole nyt tarkoitus ehdottaa."

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Ed. Honkonen ed. Hoskosen kannattamana ja ed. Ojala-Niemelä ehdottivat, että 1. lakiehdotuksen 3 § poistetaan lakiehdotuksesta.

Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 14—3 valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen mukaisen säännöksen.

Ed. Honkonen ed. Hoskosen kannattamana ja ed. Ojala-Niemelä ehdottivat, että 1. lakiehdotuksen 9 § poistetaan lakiehdotuksesta.

Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 14—3 valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen mukaisen säännöksen.

Ed. Honkonen ehdotti ed. Hoskosen kannattamana, että 1. lakiehdotuksen 10 §:n 1 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Saamelaiskäräjiin kuuluu 21 jäsentä ja neljä varajäsentä, jotka valitaan suhteellista vaalitapaa noudattaen saamelaiskäräjien vaaleilla neljän vuoden toimikaudeksi, joka alkaa vaalivuoden joulukuun 1 päivänä"

Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 15—2 valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen mukaisen säännöksen.

Ed. Honkonen ehdotti ed. Hoskosen kannattamana, että 1. lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Jos valittu jäsen ei voi osallistua kokoukseen, hänen tilalleen on kutsuttava varajäsen."

Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 15—2 valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen mukaisen säännöksen.

Ed. Honkonen ehdotti ed. Hoskosen kannattamana, että 1. lakiehdotuksen 27 §:n 1 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Ehdokkaan saamelaiskäräjien vaaleihin saavat asettaa puolueet tai vähintään kolmen äänioikeutetun perustama valitsijayhdistys, jolla on oltava asiamies ja vara-asiamies. Ehdokkaita asetettaessa kahdella tai useammalla puolueella on oikeus yhtyä vaaliliitoksi sopimalla siitä keskenään. Kahdella tai useammalla valitsijayhdistyksellä on oikeus vastaavalla tavalla muodostaa yhteislista."

Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 15—2 valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen mukaisen säännöksen.

Ed. Honkonen ehdotti ed. Hoskosen kannattamana, että 1. lakiehdotuksen 38 § muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Saamelaiskäräjien jäseniksi tulevat valituiksi 21 ehdokasta vertauslukujen mukaisessa suuruusjärjestyksessä. Vaalien tuloksen määräämiseksi asetetaan kaikkien ehdokkaiden nimet heidän vertauslukujensa suuruuden mukaiseen järjestykseen ja kunkin ehdokkaan nimen kohdalle merkitään hänen ver-tauslukunsa. Tästä nimisarjasta valitaan sarjan alusta alkaen 21 jäseniksi saamelaiskäräjille.

Varajäseneksi tulee ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas siitä puolueesta tai yhteislistasta taikka, jos on muodostettu vaaliliitto, ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas siitä vaaliliitosta, johon valittu kuului.

Vaaliliittoon kuuluvien puolueiden ehdokkaiden keskinäinen järjestys määräytyy puolueesta riippumatta heidän saamiensa henkilökohtaisten äänimäärien mukaan. Tässä järjestyksessä ehdokkaille annetaan vertausluvut siten, että ensimmäinen ehdokas saa vertausluvukseen vaaliliiton hyväksi annettujen äänten koko lukumäärän, toinen puolet siitä, kolmas kolmanneksen, neljäs neljänneksen ja niin edelleen.

Vaaliliittoon kuulumattomaan puolueeseen ja kuhunkin yhteislistaan kuuluvien ehdokkaiden keskinäinen järjestys puolueessa tai yhteislistassa määräytyy heidän saamiensa henkilökohtaisten äänimäärien mukaan. Tässä järjestyksessä ehdokkaille annetaan vertausluvut siten, että kunkin puolueen tai yhteislistan ensimmäinen ehdokas saa vertausluvukseen puolueen tai yhteislistan hyväksi annettujen äänten koko lukumäärän, toinen puolet siitä, kolmas kolmanneksen, neljäs neljänneksen ja niin edelleen.

Jos vertausluvut ovat yhtä suuret, ratkaistaan ehdokkaiden keskinäinen järjestys arpomalla."

Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 15—2 valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen mukaisen säännöksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed:t Hoskonen ja Honkonen sekä ed. Ojala-Niemelä varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että vastalauseet on jätettävä sihteerille klo 11.00 mennessä.

Mietintöön jätettiin vastalause: ed:t Hoskonen ja Honkonen.

Mietintöön jätettiin vastalause: ed. Ojala-Niemelä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

5. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 5.6.2025 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala